

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Viittomakielentulkin koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Tomas Uusimäki	Tallenteen kesto 1h 30min
Työn nimi Millä tavoilla viittomakieleen kuuluvia ei- manuaalisia elementtejä ilmaistaan taktiilitulkkauksessa? Tämä opinnäytetyö on tuotettu suomalaisella viittomakielellä. Työ on tallennettu DVD- levyllä.	
Ohjaava(t) opettaja(t) Outi Mäkelä	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Suomen Kuurosokeat ry, KT Riitta Lahtinen	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyöni tavoitteena oli selvittää, millä tavoin viittomakielen rakenteeseen kuuluvia ei-manuaalisia elementtejä tulkataan taktiilisti kuurosokealle. Viittomakielen ei-manuaalisia elementtejä ovat pään ja kasvojen eri osien sekä ylävartalon liikkeet. Opinnäytetyön tilaaja on Suomen Kuurosokeat ry ja työelämäohjaaja Suomen Kuurosokeat ry:n kommunikaatiopäällikkö, KT Riitta Lahtinen.</p> <p>Tutkimus toteutettiin tapaustutkimuksena. Valmistellussa tulkkauksilanteessa havainnoitiin kahden viittomakielisen tulkin ratkaisuja ei-manuaalisten elementtien verbalisoinnissa. Tulkkauksilanteissa käytettiin samaa suomalaisella viittomakielellä viitottua lähdetekstiä. Molemmat viittomakieliset tulkit tulkkasivat saman tekstin taktiilisti kuurosokealle. Tulkkauksilanteet videoitiin kahdesta suunnasta kahdella eri kameralla. Aineistoa analysoitiin tekemällä havaintoja tulkkien tekemistä ratkaisuista. Aineistosta poimittiin tulkkien tekemät ratkaisut, esimerkkejä sekä vaihtoehtoisia tapoja välittää ei-manuaalisia elementtejä. Tulkit tekivät erilaisia ratkaisuja ei-manuaalisten elementtien välittämisessä, kun he tulkkasivat tekstiä taktiilisti kuurosokealle.</p> <p>Taktiilisti viittomakieltä vastaanottavat kuurosokeat, eivät näe viittomakielen ei-manuaalisia elementtejä. Tutkimuksen mukaan viittomakieleen kuuluvia ei-manuaalisia elementtejä välitetään taktiilitulkkauksessa eri menetelmin esimerkiksi sormittamalla, selittämällä ja toistolla. Aineistosta tehtiin myös mielenkiintoinen havainto tulkkien voimakkaasta non-verbaalisesta viestinnästä taktiilitulkkauksen aikana, vaikka tulkkauksen vastaanottaja ei näekään sitä.</p> <p>Tutkimus on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Vaikka viittomakielen ei-manuaalisuudesta on tehty tutkimusta sekä Suomessa että kansainvälisesti, sen välittämisestä taktiilisti ei ole juurikaan tutkimustietoa. Opinnäytetyö on merkittävä tulkkausalalle, taktiiliviittomista vastaanottaville kuurosokeille sekä heidän kanssaan kommunikoiville kuten kuurosokeiden parissa työskenteleville, ystäville ja perheenjäsenille.</p>	
Asiasanat kuurosokea, ei- manuaalinen, suomalainen viittomakieli, taktiili, tulkkauk	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree programme in Sign Language interpreting

ABSTRACT

Author Tomas Uusimäki	The duration of the recording 1h 30min
Title How the non-manual elements in sign language are expressed in tactile interpreting? This thesis is carried out in Finnish sign language, and it has been stored in DVD.	
Supervisor(s) Outi Mäkelä	
Subscriber and/or Mentor The Finnish Deafblind Association, Riitta Lahtinen, PhD	
Abstract <p>The aim of this study was to find out how the non-manual elements, which are an integral part of sign language structure, are being conveyed in hands on signing to a deafblind person. Non-manual elements of sign language consist of movements of head, the upper body, and of the facial expressions. This study was subscribed by The Finnish Deafblind Association, and my work life related mentor was Riitta Lahtinen (PhD), Communications Officer at The Finnish Deafblind Association.</p> <p>The research method used was a case study. In pre-prepared interpreting settings two interpreters, both native signers, were observed on their decisions to verbalize the non-manual elements. In both interpreting settings the same source text was used, signed in Finnish sign language. Both native signers interpreted the text in hands on signing to a deafblind person. These interpreting settings were recorded from two different directions by using two video cameras. The gathered material was then analysed by making observations about the decisions made by both interpreters respectively. The made decisions, examples used, and alternative ways to convey the non-manual elements were gleaned from the material. There were different kinds of solutions to be found, used by the interpreters, to convey these elements in hands on signing to a deafblind person.</p> <p>The deafblind person, who uses tactile sign language, cannot see visually the non-manual elements of the language. Based on research these elements are transmitted in tactile interpreting e.g. by using fingerspelling, explanations, and repetition. There was quite an interesting finding to be made from the material: both of the interpreters used strong non-verbal communication while interpreting in tactile to the deafblind person, even though the client could not see it.</p> <p>This study is a qualitative study. While there are studies, both on domestic and international level, made on non-manual aspects of sign language, there are barely any research on how to convey these elements in hands on signing to a deafblind person. This thesis has considerable significance to the interpreting field, to the deafblind persons using tactile signing, and to those communicating with them, such as the family members, friends, and those working with them.</p>	
Keywords deafblind, non- manual, Finnish sign language, tactile, interpreting	